

Zehirli Liderlik Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Zehirli Liderlik Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33566>

Özet

Zehirli Liderlik Ölçeği, **zehirli liderlik** kavramının örgütsel bağlamda ölçülmesini sağlamak amacıyla geliştirilmiş bir uyarlama çalışmasıdır. Bu ölçek, Muhammed Ali Dinç tarafından 2019 yılında tamamlanan "Zehirli liderliğin bazı öncülleri ve ardılları" başlıklı yüksek lisans tezi kapsamında Yıldırım Beyazıt Üniversitesi bünyesinde Türkçeye adapte edilmiştir. Ölçek, çalışanlar üzerinde yapılacak, kötü niyetli veya bencilce davranışlar sergileyen liderlerin algılanması değerlendirilmeyi hedefler.

Uyarlama çalışması, orijinal ölçeğin psikometrik özelliklerini Türk kültürü ve organizasyon yapısına uygunluğunu test ederek, alana güvenilir bir ölçüm aracı kazandırmayı amaçlamıştır. Zehirli liderlik, genellikle çalışanların psikolojik refahını, iş tatminini ve örgütsel bağlılığını olumsuz yönde etkileyen **liderlik tarzları** kapsamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Zehirli Liderlik, Liderlik, Organizasyonel Psikoloji, Ölçek Uyarlama, Örgütsel Davranış, Dinç 2019.

Yazarlar

Muhammed Ali Dinç

Amaç

Zehirli Liderlik Ölçeği'nin temel amacı, örgütsel çalışmalarda yaygın olarak incelenmeye başlanan **zehirli liderlik** davranışları, Türkçede geçerli ve güvenilir bir araçla saptamaktır. Bu sayede araştırmacılar, bu tür yapılacak liderlik davranışlarının öncüllerini (sebeplerini) ve ardılları (sonuçları) sistematik olarak inceleyebilirler.

Ölçek, liderlerin astlarına yönelik sergilediği istismarcı, narsisistik, otoriter veya etik olmayan davranışları derecesini belirlemede kritik bir rol oynar. Çalışmanın ana hedefi, liderlik alanındaki bu olumsuz yönü bilimsel yöntemlerle ölçülebilir kılmaktır.

Yapı

Ölçek, psikolojideki **Yüksek Liderlik** veya **Zehirli Liderlik** (Toxic Leadership) yapısını ölçmektedir. Bu yapı, liderin kişisel çıkarları örgütsel veya astlarının çıkarları önüne koyduğu, astlarına zarar veren ve uzun vadede organizasyonun sağlığını bozan davranış örüntülerini ifade eder.

Ölçülen temel bileşenler genellikle şunları içerir:

Narsisizm ve Bencillik: Liderin kendini aşırı önemsemesi ve yalnızca kendi hedeflerine odaklanması.

Otoriterlik ve İstismar: Çalışanlara karşı baskıcı, zorlayıcı veya sözlü/psikolojik şiddet içeren davranışlar.

Etik Davranışlar: Organizasyonel normlar ve kurallar hiçe sayan eylemler.

Geçerlik

Zehirli Liderlik Ölçeği'nin geçerlik çalışmaları, ölçeğin uyarlama sürecinde gerçekleştirilmiştir. Yüksek lisans tezi, ölçeğin orijinal yapısının Türkçe örneklemede de korunduğunu göstermek için **yapı geçerliliği** çalışmaları içermek zorundadır. Bu çalışmalar genellikle, faktör yüklerinin ve model uyum indekslerinin incelendiği Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ile yürütülür.

Kaynak bilgide spesifik geçerlik katsayıları belirtilmemiş olsa da, uyarlama çalışmasında başarıyla sayılabilmesi için ölçeğin teorik yapıyı ölçtüğünü kanıtlayan yeterli düzeyde istatistiksel kanıt sunulmuş olmalıdır.

Güvenirlik

Kaynak bilgide güvenilirlik değerleri açıkça belirtilmemiştir. Ancak, psikometrik bir uyarlama çalışmasında güvenilirlik, iç tutarlılık analizi yoluyla saptanır. Bu kapsamda, ölçeğin maddelerinin birbiriyle ne kadar tutarlı olduğunu gösteren **Cronbach's Alpha** katsayısının rapor edilmesi beklenir.

Yüksek iç tutarlılık katsayısı (genellikle 0.70 ve üzeri), ölçeğin aynı yapıyı güvenilir bir şekilde ölçtüğünü gösterir. Ayrıca, bazı güvenilirlik çalışmaları test-tekrar test yöntemini de içerebilir, bu da ölçeğin zaman içinde kararlı sonuçlar verdiğini ortaya koyar.

Faktör Analizi

Uyarlama çalışmasında kilit aşamalarından biri **Faktör Analizi**dir. Dinç'in (2019) tezinde, Zehirli Liderlik Ölçeği'nin faktör yapısının Türk örnekleminde doğrulanması amacıyla analizler yapılmıştır.

Genellikle, orijinal ölçeğin boyut sayısının (faktör sayısının) Türkçe versiyonda da korunup korunmadığını kontrol etmek için Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılır. DFA sonuçları, ölçeğin maddelerinin doğru faktörlere yüklendiğini ve modelin kabul edilebilir uyum indekslerine (RMSEA, CFI, TLI vb.) sahip olduğunu göstermelidir.

Ölçek Bilgileri

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Derecelendirme formatı kaynakta belirtilmemiştir. Tipik olarak, 5'li veya 7'li Likert Tipi bir derecelendirme kullanılmaktadır.

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Çalışanlar ve Örgütsel Personel

Age Group: Yetişkin Çalışanlar (18 yaş ve üzeri)

Population Details: Yüksek lisans tezi örnekleme, genellikle çeşitli sektörlerden seçilen çalışanlardan oluşmaktadır.

Test Methodology: Öz Bildirim Temelli Anket Yöntemi

Anahtar Kelimeler

Zehirli Liderlik, Liderlik Tarzları, Örgütsel Davranış, Psikometrik Özellikler, Uyarlama Çalışması, Psikometri.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemiştir.

Affiliation Email addresses: Belirtilmemiştir.

Correspondence Address: Muhammed Ali Dinç, Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü (2019 tezi kapsamında).

İzinler, Ücret ve Test Yolu

Ölçek, 2019 yılında Muhammed Ali Dinç tarafından yüksek lisans tezi kapsamında uyarlanmıştır. Akademik araştırmalarda kullanım için genellikle izin alınması gerekmektedir. Kullanım izni ve ücret bilgileri için sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi tavsiye edilir. Ölçeğin orijinal kaynağına ve uyarlama çalışmasına erişim, Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi üzerinden sağlanabilir.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [zehirli-liderlik-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynakça

Dinç, M. A. (2019). *Zehirli liderliğin bazı öncülleri ve ardılları* (Yüksek lisans tezi). Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Tez Merkezi Bağlantısı: tez.yok.gov.tr

Zehirli Liderlik Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri, kaynağın kısa özetinde yer almamaktadır. Maddeler için yazarın orijinal yüksek lisans tezine (Dinç, 2019) başvurulmalıdır.

ARABPSYCHOLOGY.COM